Lietas Nr. C30517815
Lietas arhīva Nr. CA-0222-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2016.gada 13.septembrī

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore
tiesnese A.Šilova
tiesnese V.Sokolova
ar tiesas sēžu sekretāri D.Somu
piedaloties zvērinātam advokātam J.Vaitam

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Pilsetprojekts Invest", sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Vox quercus" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Arhitektūras vide" prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Latvijas projektēšanas sabiedrība" par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 30.04.2015. dalībnieku sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Pilsetprojekts Invest", sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Vox quercus" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Arhitektūras vide" apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2016.gada 9.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

SIA "Pilsetprojekts Invest", SIA "Vox quercus" un SIA "Arhitektūras vide" 2015.gada 28.jūlijā, pamatojoties uz Komerclikuma 217.panta pirmo daļu, iesniedza tiesā prasības pieteikumu pret SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" par SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 30.04.2015. dalībnieku sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem, norādot, ka dalībnieku sapulces sasaukšanā, norisē un lēmumu pieņemšanā ir pieļauti būtiski pārkāpumi.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāji ir SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" dalībnieki, un katram no pamatkapitāla pieder SIA „Pilsetprojekts Invest" 423 daļas jeb 28,68%, SIA „Vox quercus", 16 daļas jeb 1,08%, SIA „Arhitektūras vide", 2 daļas jeb 0,14% no pamatkapitāla.

Pēc 2015.gada 15.aprīļa prasītāji pasta sūtījumos saņēma atbildētāja valdes 2015.gada 15.aprīļa paziņojumu Nr.12/15 "Par dalībnieku sapulces sasaukšanu", kurā norādīts par kārtējās dalībnieku sapulces sasaukšanu 2015.gada 30.aprīlī plkst.15.00 Rīgā, Skolas ielā 21-609F. Paziņojumā norādīta darba kārtība: valdes ziņojumu, 2014.gada pārskata apstiprināšanu un peļņas sadali. Savukārt kā lēmumprojekti norādīti: pieņemt zināšanai valdes ziņojumu, apstiprināt 2014.gada pārskatu un 2014.gada peļņu 15637 EUR atstāt nesadalītu.

Paziņojumam nebija pievienots gada pārskats, norādot, ka dalībnieki to var saņemt darba dienās no plkst. 10.00 līdz plkst. 11.00 pie biroja administratores Rīgā, Skolas ielā 21.

Paziņojums neatbilst Komerclikuma 174.panta ceturtajā daļā un 214.panta ceturtajā daļā noteiktajai kārtībai par dalībnieku sapulces sasaukšanas paziņojuma saturu, jo tam nav pievienots sapulcē apstiprināmais 2014.gada pārskats.

Prasītājas SIA „Pilsetprojekts Invest" pilnvarotajai personai /pers. C/ 2015.gada 28.aprīlī izsniegta Ministru kabineta noteikumos Nr.916 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" noteiktā kārtībā neapliecināta apstiprināmā gada pārskata fotokopija. Tādējādi, tam, lai prasītāji iepazītos ar atbildētājas saimnieciskās darbības pārskatu par 2014.gadu, faktiski tika atvēlētas tikai 2 dienas.

Novēloti izsniedzot gada pārskatu, atbildētāja ir pārkāpusi Komerclikuma 174.panta ceturtajā daļā un 214.panta ceturtajā daļā garantētās dalībnieka tiesības saņemt lēmuma projektu un informāciju vismaz 14 dienas pirms sapulces, kas nostiprinātas arī Komerclikuma 194.pantā. Paziņojumā norādītā kārtība negarantēja dalībnieka tiesības saņemt informāciju likumā noteiktā termiņā, jo prasītājām personīgi bija jāierodas pēc dokumentiem, ko varēja izdarīt tikai pēc paziņojuma saņemšanas dienas. Ir pārkāptas arī Komerclikuma 186.panta trešajā daļā paredzētās dalībnieka tiesības piedalīties sabiedrības pārvaldē, peļņas un mantas sadalē likvidācijas gadījumā un citas likumā un statūtos paredzētās tiesības.

Izvēloties dalībnieku sapulces norisi tieši 2015.gada 30.aprīlī, atbildētāja savas tiesības un pienākumus ir izlietojusi pretēji Civillikuma 1.pantā nostiprinātajam labas ticības principam, kā arī nav pievērsusi pienācīgu rūpību sapulces norisei un iespējamajiem dalībnieku iebildumiem.

Atbilstoši Gada pārskatu likuma 66.pantā paredzētajam termiņam sabiedrību gada pārskati kopā ar apstiprinātiem dalībnieku lēmumu izrakstiem par to apstiprināšanu Valsts ieņēmumu dienestā ir iesniedzami līdz katra pārskata gada 30.aprīlim. Tādējādi atbildētāja dalībnieku sapulces norisei gada pārskata apstiprināšanai ir izvēlējusies pēdējo datumu, kad gada pārskats bija jāiesniedz kompetentajai iestādei. Šāda datuma izvēle, lai arī formāli nav pretēja Komerclikuma noteikumiem, ja ir ievērots sapulces paziņošanas termiņš saskaņā ar Komerclikuma 214.panta pirmo daļu, liecina par atbildētājas vēlmi faktiski nerēķināties ar iespējamajiem dalībnieku jautājumiem, iebildumiem, kuru rezultātā lēmuma pieņemšana ir jāatliek Komerclikuma 179.panta trešās daļas kārtībā.

2015.gada 30.aprīlī prasītājus dalībnieku sapulcē pārstāvēja /pers. C/, saņemot 441 balsošanas kartītes atbilstoši pārstāvēto prasītāju atbildētāja pamatkapitāla lielumam. Savukārt SIA „Rīgas arhitektūras centrs" pārstāvēja tās valdes loceklis /pers. F/ un pilnvarotā pārstāve /pers. G/.

Sapulcē piedalījās arī citi dalībnieki, kuri kopā pārstāvēja vairāk kā 50% no atbildētāja pamatkapitāla.

Sapulces norises gaitā prasītāju pilnvarotā persona /pers. C/ iebilda pret divām gada pārskata pozīcijām, norādot, ka nav atšifrēti un ir nesaprotami divi bilances posteņi, kas neatbilst Gada pārskatu likuma 4.panta trešās un ceturtās daļas normai, jo nesniedz skaidru priekšstatu par sabiedrības līdzekļiem, saistībām, finansiālo stāvokli, peļņu vai zaudējumiem, naudas plūsmu un saistībām, kā arī vadības ziņojums neatbilst Gada pārskatu likuma 55.pantā noteiktajām prasībām.

Tomēr valdes pārstāvji šajā sakarā paskaidrojumus nesniedza un dokumentus neuzrādīja. Ievērojot neskaidrības par sabiedrības saimniecisko darbību un to, ka gada pārskats nedod pietiekami patiesu un skaidru priekšstatu par sabiedrību, prasītājas, kurām pieder vairāk nekā viena desmitdaļa no pamatkapitāla (gandrīz 30%), Komerclikuma 179.panta trešajā daļā paredzētajā kārtībā lūdza atlikt gada pārskata apstiprināšanu. Šim pieprasījumam pievienojās arī SIA "Rīgas arhitektūras centrs".

Vienlaikus atzīstot, ka Komerclikumā paredzēta šāda kārtība sapulces atlikšanai, sapulces vadītājs tomēr aicināja balsot par šo dalībnieku tiesībām

sapulcē. Līdz ar to dalībnieku vairākums nolēma, ka prasītājām nav tiesību izlietot Komerclikuma 179.panta trešajā daļā paredzētās tiesības, un gada pārskata apstiprināšanu neatlika.

Sapulces turpmākajā gaitā ar balsu vairākumu nolemts apstiprināt 2014.gada pārskatu, kā arī nesadalīt sabiedrības peļņu 15637 EUR. Prasītāju pārstāve un SIA "Rīgas arhitektūras centrs" savukārt balsoja "pret" gada pārskata apstiprināšanu, bet balsojumā par peļņas sadali atturējās.

Prasītājas norāda, ka sapulces norise ir notikusi pretēji Komerclikuma 179.panta trešajā daļā noteiktajai kārtībai, kas ir imperatīva norma. Prasītāju pārstāve, norādot uz būtiskiem gada pārskata posteņiem, tos apstrīdēja, kā rezultātā sapulce bija jāatliek. Komerclikuma normās šajā gadījumā nav paredzētas ne sapulces vadītāja, ne citu dalībnieku tiesības izlemt, vai sapulce ir vai nav atliekama un izvirzīt šo jautājumu balsošanai.

Šo izpratni apstiprina arī Komerclikuma 179.panta ceturtajā daļā noteiktais par dalībnieku mazākuma tiesībām nākamajā sapulcē vēlreiz pieprasīt atlikt gada pārskata apstiprināšanu. Atbilstoši Komerclikuma 180.panta ceturtās daļas noteikumiem, ja gada pārskata apstiprināšana ir atliekama, tad dalībnieku sapulcē nav lemjams jautājums par peļņas izlietošanu.

Prasībā arī norādīts, ka sapulces gaitā protokols faktiski netika rakstīts. Sapulces vadītājs paziņoja, ka tas tiks sastādīts vēlāk. Tomēr uz prasītāju pārstāves pieprasījumiem līdz pat prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā protokols nav izsniegts, ar ko ir pārkāptas Komerclikuma 194.pantā paredzētās dalībnieku tiesības uz informācijas saņemšanu. Savukārt no publiski pieejamiem datiem ir konstatējams, ka sapulces protokols tika sastādīts un kopā ar gada pārskatu 2015.gada 6.maijā iesniegts Valsts ieņēmumu dienestā.

Pamatojoties Civillikuma 1.pantu, Komerclikuma 174.panta ceturto daļu, 179.panta trešo un ceturto daļu, 186.panta trešo daļu, 194.pantu, 214.panta otro daļu, 217.panta pirmo daļu, prasītājas lūdza atzīt par spēkā neesošiem visus SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2015.gada 30.aprīļa dalībnieku sapulces lēmumus, tostarp - lēmumu par valdes ziņojuma pieņemšanu zināšanai; lēmumu par 2014.gada pārskata apstiprināšanu; lēmumu par peļņas 15637 EUR atstāšanu nesadalītu; kā arī piedzīt tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja SIA "Latvijas projektēšanas sabiedrība" rakstveida paskaidrojumos norādīja, ka uzskata prasību par nepamatotu un noraidāmu.

Nepiekrīt, ka sapulce sasaukta, pārkāpjot Komerclikuma 174.panta ceturtās daļas normu, kas noteic, ka gada pārskats, revidenta atzinums un padomes ziņojums kopā ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu nosūtāms visiem dalībniekiem vai izsludināms saskaņā ar šā likuma 214. un 273.panta noteikumiem. Atbildētāja ir ievērojusi Komerclikuma 214.pantā noteikto kārtību par paziņojuma par gada pārskata sapulces un gada pārskata izsludināšanu, jo paziņojumā ir norādīta vieta un laiks, kur dalībnieki var iepazīties ar lēmuma projektiem.

Turklāt, šajā gadījumā sapulces darba kārtībā nebija iekļauti jautājumi par statūtu grozījumiem, tādēļ, izsludinot sapulci Komerclikuma 214.panta kārtībā, paziņojumam nebija jāpievieno vēl papildus dokumenti. Sapulce nebija sasaukta Komerclikuma 175.panta kārtībā, kas nosaka gada pārskatam pievienojamā ziņojuma sagatavošanas kārtību. Sasaucot sapulci Komerclikuma 214.pantā noteiktajā kārtībā, nav paredzēta gada pārskata nosūtīšana dalībniekiem.

Atbildētāja ir ievērojusi Komerclikuma 214.panta pirmajā daļā noteikto termiņu un sapulces sasaukšanas kārtību, nosūtot atbilstošus paziņojumus dalībniekiem, norādot, ka informācija par gada pārskatu ir pieejama 14 dienas pirms sapulces, kā tas noteikts šī panta ceturtajā daļā. Prasītāju pārstāve arī izmantoja šīs tiesības, ierodoties atbildētājas birojā un saņemot gada pārskatu pirms sapulces.

Pat, ja pieņemtu, ka atbildētāja pārkāpa dalībnieku sapulces sasaukšanas kārtību, nenosūtot gada pārskatu, Komerclikuma 217.panta pirmā daļa noteic, ka sapulces lēmumi ir atceļami, ja pieļauti būtiski pārkāpumi sapulces sasaukšanā. Atbildētājas rīcībā nav saskatāms būtisks pārkāpums, jo prasītājas pārstāve saņēma gada pārskatu, iepazinās ar to un izmantoja savas tiesības, izsakot savu viedokli par to sapulcē.

Prasītāju sapulcē izteiktie iebildumi pret gada pārskata diviem posteņiem nav uzskatāmi par iebildumiem Komerclikuma 179.panta trešās daļas izpratnē, jo par tādiem nevar uzskatīt jebkādus iebildumus. Apstrīdējuma pamatojums nebija izteikts, proti, nebija norādīts, ka kāds no atšifrējumiem ir nepareizs vai likuma "Par gada pārskatiem" 6.nodaļas izpratnē nepietiekošs.

Atbildētājai nebija pieprasīta papildus informācija pirms sapulces. Sabiedrības dalībnieku vairākums apstiprināja 2014.gada pārskatu, kurš pirms pieņemšanas tika apspriests, un leģitīma pamata atlikt balsojumu par gada pārskata apstiprināšanu nebija.

Ar Rēzeknes tiesas 2016.gada 9.marta spriedumu noraidīta SIA „Pilsetprojekts Invest", SIA "Vox quercus" un SIA "Arhitektūras vide" prasība pret SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" par SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 30.04.2015. dalībnieku sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošu.

Tiesa spriedumā konstatēja, ka no lietas materiāliem izriet, ka 2015.gada 15.aprīlī, tas ir, ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sapulces, atbildētāja nosūtīja paziņojumu par sapulces sasaukšanu, kurā norādīja: sabiedrības firmu un juridisko adresi, sapulces norises vietu un laiku; sapulces veidu (kārtējā sapulce), institūciju, kura sasauc sapulci; darba kārtību; lēmumu projektus sapulces darba kārtībā iekļautajos jautājumos, vietu un laiku, kur un kad dalībnieki var saņemt 2014.gada pārskata kopijas. Fakts, ka 2014.gada pārskats bija pieejams dalībniekiem, sākot no 2015.gada 16.aprīļa, tas ir, 14 dienas pirms sapulces, izriet no atbildētājas 2015.gada 15.aprīļa paziņojuma par dalībnieku sapulces sasaukšanu.

Līdz ar to atbildētāja ir ievērojusi likumā noteikto sapulces sasaukšanas kārtību, sasaucot to Komerclikuma 213., 214.pantos noteiktajā kārtībā, ir ievērots 214.panta pirmajā daļā noteiktais termiņš paziņojuma par sapulces sasaukšanu izsūtīšanai dalībniekiem, paziņojumā ir norādīta Komerclikuma 214.panta otrajā daļā minētā informācija.

Tiesas vērtējumā no Komerclikuma 214.panta pirmās un ceturtās daļas un 174.panta normas izriet, ka likums atļauj nosūtīt paziņojumu par sapulces sasaukšanu un gada pārskata izsludināšanu ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sapulces, un dokumentiem jābūt pieejamiem dalībniekiem vismaz 14 dienas pirms sapulces.

Tiesa secināja, ka prasītāju sapulcē izteiktie iebildumi nav uzskatāmi par atsevišķu gada pārskata posteņu pareizības apstrīdēšanu, jo pēc būtības tie ir saistīti ar papildus informācijas no sabiedrības valdes pieprasīšanu. To apstiprina arī prasītāju pārstāves paskaidrojumi sapulces laikā, ka ierosinājums atlikt gada pārskata apstiprināšanu nebūtu bijis, ja gada pārskats būtu izsūtīts un saņemts agrāk, kā arī tiesas sēdē, ka prasītāji ir pieprasījuši no valdes papildus informāciju par sabiedrības saimniecisko darbību, kuru līdz šim nav saņēmuši.

Strīds ir par informācijas saņemšanu un Komerclikumā 194.pantā noteikto dalībnieka tiesību uz informācijas saņemšanu pārkāpumu. Turklāt, gada pārskata posteņu pareizību var apstrīdēt, tikai pamatojoties uz informāciju par sabiedrības darbību vai sabiedrības dokumentiem, kas nav darīts.

Tā kā Komerclikuma 179.panta trešās daļas normā noteiktais otrais nosacījums nav konstatēts, nav pamata piemērot šajā tiesību normā paredzētās tiesiskās sekas un atlikt sabiedrības gada pārskata apstiprināšanu pēc prasītāju pieprasījuma. Šajā gadījumā nav būtiskas nozīmes tam, vai pamatoti vai nepamatoti likts uz balsojumu priekšlikums par 2014.gada pārskata apstiprināšanas balsojuma atlikšanu, jo nav konstatēts pamats, lai iestātos Komerclikuma 179.panta trešajā daļā paredzētās sekas balsojuma atlikšanai.

Tiesa secināja, ka lēmums par valdes ziņojuma pieņemšanu zināšanai un lēmumi par SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2014.gada peļņas 15637 EUR atstāšanu par nesadalītu, neatlikt 2014.gada pārskata apstiprināšanas balsojumu un apstiprināt 2014.gada pārskatu ir pieņemti atbilstoši Komerclikuma 216.panta pirmajā daļā noteiktajam nepieciešamajam balsu skaitam, kas ir konstatēts ar SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2015.gada 30.aprīļa dalībnieku sapulces protokolu.

Tiesa nekonstatēja būtiskus pārkāpumus dalībnieku sapulces sasaukšanā vai lēmumu pieņemšanā, ka lēmums vai tā pieņemšanas procedūra būtu bijuši pretrunā likumam *(sk. 2010.gada 13.oktobra Augstākās tiesas Senāta spiedums lietā Nr. SKC-204/2010).* Tiesas ieskatā prasītājām

piederošās balsis faktiski nevarēja ietekmēt balsošanas rezultātu, jo pēc būtības strīds ir par tiesību uz informācijas saņemšanu pārkāpumu un, saņemot skaidrojošo informāciju, lēmums būtu apstiprināts ar citu balsu vairākumu. Šādos apstākļos tiesa atzina, ka nav pamata dalībnieku sapulces lēmuma atzīšanai par spēkā neesošu, un prasība ir noraidāma.

Apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2016.gada 9.marta spriedumu iesniedza prasītājas SIA "Pilsetprojekts Invest", SIA "Vox quercus" un SIA "Arhitektūras vide", norāda, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā, lūdz prasību apmierināt pilnīgi un piedzīt no atbildētājas tiesāšanās izdevumus.

Prasītāju ieskatā, spriedumā nav pareizi interpretētas Komerclikuma 214.panta pirmās un ceturtās daļas normas, kā arī nepareizs ir tiesas apgalvojums, ka tiesas sēdē nebija iegūti pierādījumi tam, ka 2014.gada pārskats nebija pieejams dalībniekiem vismaz 14 dienas pirms sapulces. Tiesībās izstrādāts princips, ka negatīvie fakti nav jāpierāda. Līdz ar to atbildētājai bija jāpierāda, ka 2014.gada pārskats dalībniekiem bija pieejams vismaz 14 dienas pirms sapulces.

Ne velti Komerclikumā 214.panta ceturtā daļa ir nodalīta no pirmās, tādējādi nosakot divus atsevišķus nosacījumus, no kā izriet, ka paziņojumus nosūta ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sapulces, bet dalībniekiem ir tiesības saņemt dokumentus jau 14 dienas pirms sapulces. Nebija garantētas dalībnieku tiesības iepazīties ar lēmuma projektiem 14 dienas pirms sapulces, sākot no paziņošanas brīža, kad dalībnieks uzzinājis, ņemot vērā pasta sūtījumu datumu par paziņošanu. Saskaņā ar Paziņošanas likuma normām, minētajā gadījumā ir jāvērtē paziņojumu saņemšanas datums.

Apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā, tiesa nepareizi novērtējusi faktu par dalībnieku sapulcē izskatāmā gada pārskata izsniegšanu prasītājām. Tā kā 2014.gada pārskats bija izsniegts neapliecinātas kopijas veidā, tad prasītājas par šīs kopijas atbilstību valdes sastādītajam gada pārskatam varēja pārliecināties tikai sapulces norises laikā. Līdz sapulcei izsniegtā gada pārskata kopija neatbilda Dokumentu juridiskā spēka likuma 2.panta pirmās daļas, 6.punkta un 28.09.2010. Ministru kabineta noteikumu "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" 54.-56.punktu prasībām par dokumenta atsavinājuma izgatavošanu, kas nozīmē, ka gada pārskata kopijai nebija juridiska spēka.

Šādos apstākļos, prasītāju ieskatā, ir konstatējams, ka pieļauti būtiski pārkāpumi sapulces sasaukšanā un izsludināšanā. Turklāt, saņemot dokumentu, kuram nav juridiska spēka, nav iespējams prasīt gada pārskata apstiprināšanas atlikšanu Komerclikuma 179.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā līdz sapulces norisei. Prasītājas gada pārskata pozīcijas varēja apstrīdēt tikai sapulces gaitā.

Komerclikuma 174.panta komentāros norādīts, ka valdes sagatavoto gada pārskatu izskata, apspriež un apstiprina dalībnieku sapulce. Tas nozīmē, ka gada pārskatu ir iespējams izskatīt un apspriest uz datu, ziņu un informācijas pamata. Vienlaikus dalībnieki valdes sniegto informāciju var salīdzināt ar savā rīcībā esošo informāciju (ko tiesa nav apsvērusi). Prasītājām nebija skaidroti un pamatoti attiecīgie gada pārskata posteņi, kas pats par sevi nozīmē, ka dalībniekiem bija šaubas par posteņu pareizību, jo nebija zināma to būtība.

Prasītāju ieskatā, tiesa nepamatoti piešķīra nozīmi viņu pārstāves paskaidrojumiem par to, ja dalībnieku sapulce būtu bijusi atlikta Komerclikuma 179.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā līdz dokumentu un paskaidrojumu iegūšanai no valdes, tad iespējamais lēmums par gada pārskata apstiprināšanu būtu pieņemts vienbalsīgi. Tāda pati nozīme ir piešķirama arī prasītāju pārstāves paskaidrojumiem, ka dalībnieku sapulces balsojums pēc informācijas saņemšanas par katru apstrīdēto gada pārskata posteni varētu būt arī savādāks. Visiem dalībniekiem saskaņā ar Komerclikuma 194.pantu ir tiesības saņemt informāciju, tādējādi pēc informācijas saņemšanas un izvērtēšanas tie dalībnieki, kas balsoja par gada pārskata apstiprināšanu, var balsot arī savādāk, un gada pārskatu var arī neapstiprināt. Turklāt tiesa nav ņēmusi vērā, ka tie dalībnieki, kuri nebija ieradušies uz sapulci, pēc papildus informācijas iegūšanas varētu piedalīties sapulcē un balsot pret gada pārskata apstiprināšanu.

Tiesa neizvērtēja Komerclikuma 179.panta trešo daļu kopsakarā ar ceturtajā daļā noteikto, No minētajām tiesību normām izriet, ka dalībnieku, kuri kopumā pārstāv vairāk par vienu desmitdaļu no pamatkapitāla, pieprasījums atlikt gada pārskata apstiprināšanu, apstrīdot konkrētu gada pārskata posteņu pareizību, ir šķērslis gada pārskata apstiprināšanai, bet tikai vienu reizi attiecībā uz konkrēto iebildumu. Komerclikuma 179.panta ceturtā daļa tādējādi pastiprina Komerclikuma 179.panta trešajā daļā imperatīvi noteikto pienākumu atlikt gada pārskata apstiprināšanu.

Tiesa nevērtēja to, ka sapulces vadītājs uz balsošanu izvirzīja jautājumu par prasītāju tiesību izlietošanu saskaņā ar Komerclikuma 179.panta trešo daļu. Komerclikums neparedz dalībnieku sapulces balsojumu par šādām tiesībām. Ņemot vērā normas imperatīvo raksturu, gada pārskata apstiprināšanas atlikšana bija jāveic nekavējoties un bez balsošanas.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesai būtu jāņem vērā Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 6.aprīļa spriedums Nr.C30726112 līdzīgā lietā, kur prasītāju prasība ir apmierināta. Kā atzīts judikatūrā, tiesai būtu jāpieliek pūles, lai līdzīgi gadījumi tiktu izlemti līdzīgi, jo procesa dalībniekiem ir tiesības sagaidīt un paļauties, ka tie tiesā saņems vienādu taisnību visos līdzīgos gadījumos *(sk. Augstākās tiesas administratīvo lietu departamenta 2015.gada 6.novembra spriedums lietā SKA-482/2015)*. Nav pieļaujama lietas izspriešana pretēji tiesu praksē nostiprinātajam, pastāvot līdzīgiem un salīdzināmiem faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēju pārstāve /pers. C/ apelācijas sūdzību uzturēja pēc sūdzībā norādītiem motīviem un lūdza prasības pieteikumu apmierināt pilnīgi.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarots pārstāvis zvērināts advokāts J.Vaits apelācijas sūdzību neatzina, un sniedza paskaidrojumus lietā, kas pēc būtības ir analoģiski paskaidrojumiem sakarā ar celto prasību.

Motīvu daļa

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, novērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, secina, ka celta prasība un lietā iesniegtā apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

Lietā konstatēts, ka prasītāji ir SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" dalībnieki, un attiecīgi katram pieder šādas daļas no pamatkapitāla – SIA „Pilsetprojekts Invest" pieder 423 daļas jeb 28,68%, SIA „Vox quercus" – 16 daļas jeb 1,08%, SIA „Arhitektūras vide" – 2 daļas jeb 0,14% no pamatkapitāla, daļu piederību un to sadalījumu apliecina 2015.gada 27.jūlija Uzņēmumu reģistra izziņa Nr.7-3-140571.

No lietas materiāliem redzams, ka SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" valdes priekšsēdētājs /pers. L/ 2015.gada 15.aprīlī ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu paziņoja dalībniekiem par gadskārtējo sabiedrības dalībnieku sapulces sasaukšanu 2015.gada 30.aprīlī, plkst.15.00 Rīgā, Skolas ielā 21-609F. Paziņojumā norādīti dienas kārtības jautājumi: valdes ziņojums; 2014.gada pārskata apstiprināšana un peļņas sadale. Dalībnieku sapulces lēmumprojekti: pieņemt zināšanai SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" valdes ziņojumu; apstiprināt SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2014.gada pārskatu; SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2014.gada peļņu 15 637,00 EUR atstāt nesadalītu. Paziņojumā norādīts, ka SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" dalībnieki 2014.gada pārskata kopijas ir tiesīgi saņemt darba dienās no plkst.10.00 līdz plkst.11.00 pie biroja administratores /pers. M/, Rīgā, Skolas ielā 21 (lietas 26.lapa).

Prasītāji, saskaņā ar Komerclikuma 174.panta ceturto daļu, 179.panta trešo un ceturto daļu, 186.panta trešo daļu, 194.pantu, 214.panta otro daļu, 217.panta pirmo daļu, iesniedza prasību tiesā, un lūdza atzīt par spēkā neesošiem visus SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2015.gada 30.aprīļa dalībnieku sapulces lēmumus. Prasībā pēc būtības norādīts uz sekojošo, ka ir pārkāpumi sapulces sasaukšanā – nav ievērots 14 dienu termiņš attiecībā uz informācijas sniegšanu dalībniekam, ka kopā ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanas kārtību nav nosūtīts gada pārskats, bet paziņojumā, ar pārskatu var iepazīties pie biroja administratora.

Komerclikuma 214.panta pirmā daļa paredz, ka paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu valde nosūta visiem dalībniekiem ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sapulces.

Komerclikuma 174.panta 4.daļa noteic, ka gada pārskatu, revidenta atzinumu un padomes ziņojumu kopā ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu nosūta visiem dalībniekiem vai izsludina saskaņā ar šā likuma 214. un 273.panta noteikumiem.

Tādējādi no Komerclikuma 174.panta un 214.panta otrās daļas 1.punkta 7.apakšpunkta, 214.panta ceturtās daļas jēgas un mērķa izriet, ka pēc sabiedrības gada pārskata sastādīšanas un parakstīšanas sasaucot dalībnieku sapulci, pastāv obligāts priekšnoteikums nodrošināt iespēju visiem sabiedrības dalībniekiem pirms dalībnieku sapulces iepazīties ar gada pārskatu vai nu izsūtot to kopā ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu visiem dalībniekiem vai nu izsludinot to, tas ir, – norādot vietu un laiku, kur un kad dalībnieki var iepazīties ar gada pārskatu. Lietā noskaidrots, ka 2015.gada 15.aprīlī, tas ir, ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sapulces, SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" izsūtīja dalībniekiem paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu. Paziņojumā norādīja: sabiedrības firmu un juridisko adresi, sapulces norises vietu un laiku; sapulces veidu (kārtējā sapulce), institūciju, kura sasauc sapulci; darba kārtību; lēmumu projektus sapulces darba kārtībā iekļautajos jautājumos, vietu un laiku, kur un kad dalībnieki var saņemt 2014.gada pārskata kopijas (lietas 26.lapa).

Ņemot vērā augstāk minētos lietā noskaidrotos apstākļus, apelācijas instances secina, ka atbildētājs ir ievērojis likumā noteikto sapulces sasaukšanas kārtību, sasaucot to Komerclikuma 213., 214.pantos noteiktajā kārtībā, ir ievērojis 214.panta 1.daļā noteikto termiņu paziņojuma par sapulces sasaukšanu izsūtīšanai dalībniekiem, paziņojumā ir norādījis Komerclikuma 214.panta 2.daļā minēto informāciju.

Minētā sakarā apelācijas sūdzībā nepamatoti norādīts, ka paziņošanas kārtībā nav ievērota, jo nepamatots ir apelācijas sūdzībā izteiktais arguments, ka pēc analoģijas strīda izšķiršanai jāpiemēro Paziņošanas likuma normas par paziņojuma saņemšanas termiņiem.

Prasībā norādīts uz Komerclikuma 214.panta 4.daļas prasības pārkāpumu, kur dalībniekiem ir noteiktas tiesības saņemt lēmuma projektus bez maksas vismaz 14 dienas pirms sapulces, attiecinot šo normu uz gada pārskata saņemšanu.

Komerclikuma 214.panta ceturtā daļa noteic, ka dalībniekam ir tiesības saņemt lēmuma projektu bez maksas vismaz 14 dienas pirms sapulces.

Saskaņā ar SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2015.gada 15.aprīļa paziņojuma par dalībnieku sapulces sasaukšanu – dalībnieki varēja saņemt 2014.gada pārskata kopijas darba dienās no plkst.10.00 līdz 11.00 pie biroja administratores, paziņojumā norādītajā adresē. Lietā konstatēts, ka prasītāju pilnvarota pārstāve arī izmantoja šīs tiesības, ieradās biroja telpās pie administratores un saņēma gada pārskatus pirms izsludinātās dalībnieku sapulces.

Apelācijas instances tiesas ieskatā nepelna ievērību apelācijas sūdzībā izteiktais arguments, ka gada pārskats bija izsniegts neapliecinātas kopijas veidā un, tas neatbilda Dokumentu juridiskā spēka likumam, jo, kā paskaidroja apelācijas sūdzības iesniedzēja pārstāve tiesas sēdē, tad atšķirības starp pārskata neapliecinātu kopiju, ko saņēma pie administratora un, to ko apsprieda, un par ko dalībnieki izlēma un balsoja 2015.gada 30.aprīļa sapulces laikā, nav bijis, jo tas bija viens un tas pats dokuments. Tādējādi 2014.gada pārskats bija pieejams dalībniekiem sākot no 2015.gada 16.aprīļa, tas ir, 14 dienas pirms sapulces.

Apelācijas instances tiesa secina, ka pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzina, ka Komerclikuma 174.panta 4.daļu, nosaka sabiedrības pienākumu, sasaucot sapulci, uzreiz nodrošināt dalībniekiem tiesības saņemt lēmumu projektus un gada pārskatu, revidenta atzinumu, padomes ziņojumu, atkarībā no tā kāds dokuments tika izsludināts. Lietā netika konstatēts, ka 2014.gada pārskats nebija pieejams dalībniekiem vismaz 14 dienas pirms sapulces, un tādā veidā bija pārkāptas Komerclikuma 214.panta ceturtajā daļā noteiktās dalībnieka tiesības. Šajā gadījumā nav būtiskās nozīmes tam apstāklim, ka prasītāju pārstāve personīgi ieradās SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" birojā pie biroja administratores un saņēma 2014.gada pārskatu tikai 2015.gada 28. aprīlī.

Ņemot vērā minētos apstākļus pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzina, ka lietā nav konstatēti pārkāpumi dalībnieku sapulces sasaukšanā, tāpēc iesniegtā apelācijas sūdzībā šajā daļā ir nepamatota.

Lietā noskaidrots, ka 2015.gada 30.aprīļa dalībnieku kārtējā sapulcē piedalījās sabiedrības dalībnieki, kuriem pieder 1343 daļas jeb 89,35% no sabiedrības apmaksātā un balsstiesīgā pamatkapitāla, tostarp prasītāji, kuriem kopā pieder 441 daļas jeb 29,33% no sabiedrības apmaksātā un balsstiesīgā pamatkapitāla (lietas 67.-72.lapa).

Komerclikuma 212.panta pirmā daļa noteic, ka dalībnieku sapulce ir lemttiesīga, ja tajā piedalās dalībnieki, kuri kopā pārstāv vairāk par pusi no balsstiesīgā pamatkapitāla, ja statūti neparedz lielāku pārstāvības normu. Tādējādi atbilstoši Komerclikumā ietvertajiem noteikumiem attiecībā uz lēmumu pieņemšanai nepieciešamo balsu skaitu, dalībnieku sapulce bija tiesīga lemt dalībnieku sapulces jautājumus.

No lietas materiāliem pievienotā 2015.gada 30.aprīļa SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrības" dalībnieku kārtējās sapulces protokola redzams, ka prasītāju pārstāvju SIA „Pilsetprojekts Invest", SIA "Vox quercus" un SIA "Arhitektūras vide" pārstāve dalībnieku sapulcē iebilda par divām gada pārskata pozīcijām, kuras nav atšifrētas pietiekami sīki, un lūdza atlikt minētā jautājuma izskatīšanu.

Uz balsošanu sapulcē tika likts lēmumprojekts par 2014.gada pārskata apstiprināšanas balsojuma atlikšanu. Ar balsu vairākumu tika nolemts neatlikt 2014.gada pārskata apstiprināšanas balsojuma atlikšanu un ar nākamo balsojumu dalībnieku sapulcē ar balsu vairākumu tika nolemts 2014.gada pārskatu apstiprināt.

Saskaņā ar Komerclikuma 179.panta 3.daļas jēgu, pieprasīt atlikt sabiedrības gada pārskata apstiprināšanu var tikai apstrīdot atsevišķu gada pārskata posteņu pareizību.

Saskaņā ar Gada pārskatu likuma 4.pantu gada pārskats kā vienots kopums sastāv no finanšu pārskata un vadības ziņojuma par sabiedrības attīstību pārskata gadā. Gada pārskatu sastāda atbilstoši likumam "Par grāmatvedību", šim likumam un citiem normatīvajiem aktiem. Tātad gada pārskata posteņu pareizības apstrīdēšana ir finanšu dokumenta apstrīdēšana un tas var notikt pamatojoties uz dalībnieka rīcībā esošo informāciju. Kā izriet no Komerclikuma 179.panta komentāriem dalībnieks, balstoties uz to informāciju, kas par sabiedrības darbību ir viņa rīcībā, var apstrīdēt kādu konkrētu pozīciju gadā pārskatā (*sk. Aigars Strupišs "Komerclikuma komentāri III, B daļa. Komersanti, XI sadaļa. Kapitālsabiedrības (134.-184.panti)*).

Prasītāju iebildumi par gada pārskatu tika izteikti par diviem posteņiem, par peļņas un zaudējumu aprēķina rādītāja „Administrācijas izmaksas" atšifrējumu, kā arī par bilances pasīva posteņa „Pārējie kreditori" atšifrējumu, norādot, ka tie nav atšifrēti pietiekami, izdevumu attaisnojošie dokumenti nav iesniegti, līdz ar to šīs gada pozīcijas ir neskaidras.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis zvērināts advokāts J.Vaits, kas bija arī 2015.gada 30.aprīļa sapulces vadītājs, paskaidroja, ka pēc būtības prasītāju iebildumi bija saistīti ar papildus informācijas pieprasīšanu no sabiedrības valdes.

Minētā sakarā apelācijas instances tiesa piekrīt pirmās instances tiesas spriedumā izteiktam secinājumam, ka nebija pamata piemērot Komerclikuma 179.panta trešās daļas paredzētās tiesiskās sekas un atlikt sabiedrības gada pārskata apstiprināšanu pēc prasītāju pieprasījuma, tāpēc nepamatots un noraidāms ir apelācijas sūdzībā izteiktais viedoklis, ka gada pārskata apstiprināšanas atlikšana bija jāveic nekavējoties un bez balsošanas.

Tādējādi lēmums par valdes ziņojuma pieņemšanu zināšanai un lēmumi par SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2014.gada peļņas 15 637,00 EUR apmērā atstāšanu par nesadalītu, neatlikt 2014.gada pārskata apstiprināšanas balsojumu un apstiprināt 2014.gada pārskatu ir pieņemti atbilstoši Komerclikuma 216.panta pirmajā daļā noteiktajam nepieciešamajam balsu skaitam, kas šajā gadījumā ir konstatējams ar SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2015.gada 30.aprīļa dalībnieku kārtējas sapulces protokolu.

Komerclikuma 217.pants nosaka, ka tiesa, pamatojoties uz dalībnieka, valdes, padomes vai atsevišķa valdes vai padomes locekļa prasību, var atzīt dalībnieku lēmumu par spēkā neesošu, ja šāds lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar likumu vai statūtiem vai pieļauti būtiski pārkāpumi

sapulces sasaukšanā vai lēmuma pieņemšanā.

Saskaņā ar minētā likuma normu tiesai strīda jautājumā jākonstatē būtiski pārkāpumi dalībnieku sapulces sasaukšanā vai lēmuma pieņemšanā, vai, jākonstatē lēmuma vai tā pieņemšanas procedūras pretrunu likumam.

Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 13.oktobra spiedumā lietā Nr.SKC-204/2010, izteikta atziņa, ka „atbilstoši Komerclikuma 217.panta pirmajai daļai sabiedrības dalībnieku sapulces lēmuma atzīšanai par spēkā neesošu nepieciešams konstatēt, ka sapulces sasaukšanā pieļautie pārkāpumi ir būtiski. Tātad pārkāpumu var uzskatīt par būtisku, ja pārkāpuma rezultātā pieņemts citāds lēmums, nevis tāds lēmums, kāds būtu bijis, ja sapulces sasaukšanas kārtība tiktu ievērota."

Ņemot vērā augstāk minēto, apelācijas instances tiesa lietā nav konstatējusi būtiskus pārkāpumus dalībnieku sapulces sasaukšanā vai lēmumu pieņemšanā, nav konstatējusi lēmumu vai tā pieņemšanas procedūras pretrunu likumam.

Bez tam lietā konstatēts, ka prasītājiem piederošās balsis faktiski nevarēja ietekmēt balsošanas rezultātu par minēto lēmumu pieņemšanu, un ar šo prasību prasītāji vēlas panākt ar pārējo dalībnieku balsu vairākumu pieņemtu lēmumu atcelšanu, kas tiesas ieskatā neatbilst Komerclikuma 217.panta pirmās daļas normas jēgai un mērķim – pamatoti un saprātīgi aizsargāt aizskartās tiesības un tiesiskās intereses.

Apelācijas instances tiesa nepiekrīt apelācijas sūdzībā izteiktam argumentam, ka izšķirot minēto strīdu tiesai jāņem vērā Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 6.aprīļa spriedums Nr.C30726112 līdzīgā lietā, kur prasītāju prasība ir apmierināta, jo nevar piekrist apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklim, ka lietās pastāv līdzīgi un salīdzināmi faktiski un tiesiski apstākļi, jo lietās konstatētie fakti un to juridiskais novērtējums ir atšķirīgs.

Ņemot vērā augstāk minēto Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav tiesiska pamata apmierināt prasību, un to pamatoti noraidīja pirmās instances tiesa, tāpēc SIA „Pilsetprojekts Invest", SIA "Vox quercus" un SIA "Arhitektūras vide" prasījums par SIA „ Latvijas projektēšanas sabiedrība" 2015.gada 30.aprīļa dalībnieku sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošu ir noraidāms, un lietā iesniegtā apelācijas sūdzība ir nepamatota.

Lietā konstatēti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš – 3,52 EUR pirmās instances tiesā un 13,95 EUR apelācijas instances tiesā, kopā 17,46 EUR (lietas 2., 115.lapa). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu no prasītājiem SIA „Pilsetprojekts Invest", SIA "Vox quercus" un SIA "Arhitektūras vide" valsts ienākumos piedzenami minētie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,82 EUR apmērā no katra.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434. pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt SIA „Pilsetprojekts Invest", SIA "Vox quercus" un SIA "Arhitektūras vide" prasību pret SIA „ Latvijas projektēšanas sabiedrība" par SIA „Latvijas projektēšanas sabiedrība" 30.04.2015. dalībnieku sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošu.

Piedzīt no SIA „Pilsetprojekts Invest", reģistrācijas Nr.40103218055, SIA "Vox quercus", reģistrācijas Nr.40003754355, un SIA "Arhitektūras vide", reģistrācijas Nr.40003006081, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,82 EUR no katra.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā LV51TREL2190458019000, maksājuma dokumentā norādot: saņēmēja iestāde – Valsts kase, kods: TRELLV22, iemaksas mērķis – 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi un dati lietas identificēšanai.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu – 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Pēc ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas (valsts labā) kvīts oriģināls šajā noteiktajā termiņā iesniedzams Latgales apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 27.septembra Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 4.oktobrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore

Tiesnese A.Šilova

Tiesnese V.Sokolova